

List apoštola Pavla kresťanom v Ríme

Úvod

¹ Ja, Pavol, som služobníkom Ježiša Krista, ktorý si ma povolal za svojho apoštola a poveril ma, aby som šíril Božiu dobrú správu.

² V svätých písmach ju Boh už dávno zaslúbil prostredníctvom svojich prorokov.

³ Je to evanjelium o jeho Synovi, ktorý je ako človek potomkom Dávida,

⁴ zároveň však o ňom Duch svätosti dosvedčil, že je Božím Synom, obdareným Svätým Duchom a mocou, čo dokazuje jeho vzkriesenie. Tým Synom je Ježiš Kristus, náš Pán.

⁵ Od neho som prijal milosť a poverenie privádzať ľudí všetkých národov k poslušnosti viery.

⁶ Aj vy ste z tých, ktorí boli povolaní, aby patrili Ježišovi Kristovi.

⁷ A tak všetkým v Ríme, ktorých si Boh zamiloval a ktorých si povolal ako svoj svätý ľud, želám milosť a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista.

Pavlov zámer navštíviť Rím

⁸ Predovšetkým ďakujem Bohu za každého z vás. Veď vďaka Ježišovi sa o vašej viere hovorí po celom svete.

⁹ Sám Boh, ktorému z celého srdca slúžim a šírim radostnú zvesť o jeho Synovi, vie, ako často na vás myslím

¹⁰ a neprestajne ho prosím, aby mi dožičil navštíviť vás, ak to bude jeho vôľa.

¹¹ Túžim vás uvidieť osobne a upevniť vašu vieru tým, čo mi Svätý Duch daroval.

¹² Zároveň túžim po tom, aby sme sa navzájom povzbudili vierou vašou i mojou.

¹³ Milí bratia, bol by som rád, aby ste vedeli, že som k vám plánoval prísť už neraz. Chcel som, aby som aj u vás ako u iných národov mohol získať ľudí pre Krista, ale zakaždým mi v tom niečo zabránilo.

¹⁴ Cítim sa totiž dlžníkom národom, vyspelým aj barbarským, vzdelaným aj nevzdelaným,

¹⁵ a z toho pramení moja túžba šíriť dobrú správu aj u vás v Ríme.

¹⁶ Nehanbím sa za evanjelium, lebo je v ňom Božia moc na záchranu každého, kto verí: najprv pre Židov a teraz aj pre pohanov.

¹⁷ V ňom sa zjavuje Božia spravodlivosť, ktorá sa prijíma vierou a k viere vedie. Veď už prorok Habakuk napísal: „Spravodlivý bude žiť z viery.“

Boží súd postihne všetkých, ktorí žijú bez neho

¹⁸ Ale Boh odhaľuje svoj hnev voči všetkým, ktorí vedú hriešny a nespravodlivý život, a tým potláčajú pravdu.

¹⁹ Veď všetko, čo môže človek o Bohu poznať, zjavil Boh aj im.

²⁰ Jeho večnú moc aj božstvo, ktoré sú neviditeľné, môžu ľudia poznávať uvažovaním

nad celým stvoreným svetom. Nikto sa nebude môcť vyhovárať, že o Bohu nevedel.

²¹ Hoci ľudia oddávna poznali Boha, neuctievali ho, ani mu neboli vďační. Vlastné myšlienky ich zviedli do márnosti a nerozumné srdce sa im zatemnilo.

²² Tvrdia o sebe, že sú múdri, ale upadli do bláznovstva.

²³ Namiesto toho, aby uctievali večného Boha, vytvorili si modly z dreva alebo kameňa v podobe smrteľného človeka, alebo aj vtákov, štvornožcov a plazov.

²⁴ Preto ich Boh nechal napospas nečistým vášňam ich srdca, takže zneuctievajú svoje vlastné telá.

²⁵ Vymenili Božiu pravdu za lož a namiesto Stvoriteľovi sa klaňajú a slúžia Bohom stvoreným veciam. Jemu jedinému patrí česť a sláva naveky! Amen.

²⁶ Preto ich Boh ponechal samých na seba a dovolil, aby upadli do hanebných náruživostí. Ich ženy zamenili prirodzený styk za neprirodzený.

²⁷ Aj muži namiesto prirodzeného styku so ženami zahoreli túžbou po sebe, navzájom sa oddávajú hanebnostiam, a tak sami na sebe znášajú trest za svoju zvrátenosť.

²⁸ Keďže odmietli to, čo môže človek o Bohu naozaj poznať, vydal ich Boh napospas ich zvrátenej mysli a nechal ich robiť všetko, čo sa nepatrí.

²⁹ Ich život je plný neprávosti, podlosti, chamtivosti a nevraživosti. Sú plní závisti,

vraždenia, konfliktov, intrigánstva a zlomyseľnosti.

³⁰ Ohovárajú sa navzájom, nenávidia Boha, sú nafúkaní, spupní, vymýšľajú hriechne veci, nectia si rodičov.

³¹ Sú nerozumní, zradní, nepoznajú lásku ani zľutovanie.

³² Vedia, že si podľa Božieho rozhodnutia za svoje správanie zaslúžia smrť, a predsa nielenže sami tak konajú, ale takéto konanie schvaľujú aj u iných.

2

Boží spravodlivý súd

¹ Vynášaš súd, človeče, nad druhými? Veď tebe samému nemôže byť odpustené, lebo v tom, v čom súdiš druhého človeka, odsudzuješ samého seba; lebo to, čo odsudzuješ, robíš sám.

² Vieme, že spravodlivý Boh nenechá bez trestu nikoho, kto takto koná.

³ Iných súdiš a dúfaš, že sám unikneš súdu, hoci robíš to isté?

⁴ Nepohrdaš aj ty nesmiernou Božou dobrotou, trpezlivosťou a zhovievavosťou? Neuvedomuješ si, že práve Božia láskavosť sa ťa snaží viesť k zmene myslenia?

⁵ Ale ty sa naďalej zaťato vzpieraš Bohu a nechceš sa odvrátiť od hriechu, a takto len zväčšuješ hnev, ktorý sa zjaví v deň spravodlivého Božieho súdu.

⁶ V ten deň Boh spravodlivo odplatí každému podľa jeho zásluhy.

⁷ Večný život dá tým, ktorí sa neúnavným konaním dobra usilujú o nepominuteľnú slávu a česť.

⁸ Tých však, ktorí myslia len na seba, odmietajú pravdu a nasledujú zlo, stihne hnev a spravodlivý trest.

⁹ Súženie a úzkosť dopadnú raz na každého, kto pácha zlo, na Židov a aj na pohanov.

¹⁰ Ale tých, čo konajú dobro, čaká sláva, česť a pokoj, nezáleží, či je to Žid, alebo niekto iný.

¹¹ Boh totiž nikoho neuprednostňuje.

¹² Tí, čo hrešili a nemali zákon, zahynú bez zákona. A tých čo zákon poznali, ale hrešili proti nemu, budú odsúdení podľa zákona.

¹³ Aby bol človek uznaný za spravodlivého, na to nestačí zákon iba poznať, treba podľa neho aj žiť.

¹⁴ Ak pohanovia, hoci Boží zákon nepoznajú, konajú podľa svojho svedomia tak, že je to v súlade s Božími príkazmi, sami ukazujú, že vedia ako žiť, hoci zákon nemajú.

¹⁵ Svojím životom tak dávajú najavo, že to, čo zákon požaduje, majú napísané vo svojom srdci, čo im dosvedčuje ich svedomie. Ich myšlienky ich buď obviňujú, alebo ospravedlňujú.

¹⁶ To, čo je dnes v ľuďoch skryté, zjaví sa v deň súdu, ktorý Boh vykoná prostredníctvom Ježiša Krista, ako som to zvestoval v evanjeliu.

Kto patrí naozaj k Božiemu ľudu?

¹⁷ Ak sa teda považuješ za Žida, spoliehaš sa na Zákon a chváliš sa Bohom;

¹⁸ ak poznáš jeho vôľu a vieš rozoznať, na čom záleží, lebo si vyučený v Zákone;

¹⁹ ak si namýšľaš, že by si mohol byť vodcom slepých a svetlom tým, čo blúdia v tme

²⁰ a že by si mohol vychovávať nevzdelaných a učiť nedospelých, lebo zo Zákona čerpáš všetko poznanie a pravdu;

²¹ ty, ktorý iných učíš, sám seba neučíš? Hlásaš, že sa nesmie kradnúť, a pritom sám kradneš?

²² Hovoríš, že sa nesmie cudzoložiť, a pritom sa sám dopúšťaš cudzoložstva? Modlárov zatracuješ, ale dopúšťaš sa svätokrádeže?

²³ Oháňaš sa Zákonom, ale sám ho prestupuješ, a tým zneuctievaš Boha,

²⁴ ako je napísané: „Kvôli vám svet každý deň potupuje moje meno.“

²⁵ Obriezka má zmysel, len ak žiješ podľa toho, čo prikazuje Zákon. Ak však Zákon prestupuješ, stávaš sa človekom, ktorý je ako pohan.

²⁶ Ale ak pohan zachováva požiadavky Zákona, vari sa na neho Boh nebude pozerať ako na obrezaného?

²⁷ Ten, kto nie je obrezaný, ale žije podľa Zákona, bude súdiť teba, ktorý Zákon prestupuješ, hoci ho poznáš a nosíš viditeľné znamenie svojej viery.

²⁸ Pravým Židom totiž nie je ten, kto je ním navonok, ani obrezaným človek nie je ten, kto má viditeľné znamenie na tele.

²⁹ Pravým Židom je ten, kto je ním vo svojom srdci a skutočnou obriezku je zmena srdca, ktorú môže spôsobiť iba Boží Duch, a nie

dodržiavanie Zákona. Taký človek si získa chválu nie od ľudí, ale od Boha.

3

¹ Je teda nejaká prednosť byť Židom? Má obriezka nejaký význam?

² Áno, v každom prípade má! V prvom rade ten, že Židom zveril Boh svoje slová.

³ A čo keď niektorí z nich neuverili? Myslíte si, že ich nevera ukončí Božiu vernosť?

⁴ Určite nie! Nech sa ukáže, že Boh je dôveryhodný a každý človek klamár. Ako je napísané: „Aby sa ukázalo, že si spravodlivý a vo svojich súdoch si nestranný.“

⁵ Nieкто však môže namietnuť: „Ak naša nespravodlivosť ukazuje Božiu spravodlivosť, nie je vari Boh nespravodlivý, keď nás stíha svojím hnevom?“ (Hovorím teraz tak, ako rozmýšľa človek.)

⁶ Určite nie! Ak Boh nie je spravodlivý, ako by potom mohol súdiť svet?

⁷ Veď ak moja neprávosť spôsobila, že sa odhalila Božia dôveryhodnosť a vyzdvihla sa Božia sláva, prečo by som mal byť naďalej považovaný za hriešnika?

⁸ Potom by sme mohli povedať (ako nám to aj niektorí podsúvajú, že vraj tvrdíme): „Konajme zlo, aby mohlo prísť dobro.“ Takí hriešnici budú spravodlivo odsúdení.

Nikto nie je spravodlivý

⁹ Takže ako? Sme ako Židia vo výhode? Vôbec nie! Veď práve sme Židov i pohanov usvedčili, že nad nimi vládne hriech.

¹⁰ Ako hovorí Písmo:

„Na svete niet spravodlivého, niet ani jedného.

¹¹ Niet rozumného, kto by Boha hľadal.

¹² Všetci zblúdili, oddali sa zvrátenosti. Niet nikoho, kto by dobro konal, niet ani jedného.

¹³ Z hrdla im páchne ako z otvoreného hrobu, jazykom svojím rozširujú lešť, hadí jed majú na perách.

¹⁴ Ich ústa sú plné kliatby a horkosti.

¹⁵ Ich nohy sa náhlija preliať krv,

¹⁶ kam sa len pohnú, zanechajú spúšť a biedu,

¹⁷ nevedia, čo je to pokoj.

¹⁸ Nevedia, čo je to mať bázeň pred Bohom.“

¹⁹ Vieme, že všetko, čo Zákon hovorí, hovorí proti tým, čo sú pod jeho vplyvom. Umlčí každé ústa a celý svet usvedčí pred Bohom z viny.

²⁰ Veď nikto nebude v Božích očiach ospravedlnený konaním toho, čo požaduje Zákon. Prostredníctvom Zákona totiž len poznávame vlastnú hriešnosť.

Ospravedlnenie vierou

²¹ Teraz nám však Boh ukázal inú cestu, ako získať jeho spravodlivosť. Hoci ju nie je možné dosiahnuť prostredníctvom zákona, hovorili o nej už Mojžiš i proroci.

²² Je to spravodlivosť od Boha, ktorá je pre všetkých veriacich prostredníctvom viery v Ježiša Krista. V jednom sú si totiž všetci ľudia rovní:

²³ všetci ľudia zhrešili a nikto neodráža slávny Boží charakter.

24 Teraz sú však považovaní za spravodlivých zadarmo, jeho milosťou, prostredníctvom vykúpenia, ktoré uskutočnil Ježiš Kristus.

25 Boh poslal svojho Syna, aby sa svojou vlastnou smrťou stal obeťou zmierenia pre tých, ktorí veria. Tak Boh ukázal svoju spravodlivosť, keď už predtým s nekonečnou zhovievavosťou prehliadal hriechy ľudí.

26 Teraz však Boh dokázal svoju spravodlivosť (tým, že hriechy vložil na Ježiša Krista). Takto ukázal, že je spravodlivý a že ospravedľňuje toho, kto vierou prijíma to, čo vykonal Ježiš.

27 A to sa človek nemá čím pochváliť? Nie! Ani tým, že dodržiava Zákon? Nie, pretože človek je ospravedlnený len prostredníctvom svojej viery.

28 A tak je isté, že sme ospravedlnení prostredníctvom viery, a nie dobrými skutky, ktoré konáme.

29 Je Boh len Bohom Židov? Vari nie je aj Bohom pohanov? Určite je!

30 Boh je iba jeden a bez rozdielu ospravedlní Židov i pohanov na základe ich viery.

31 Takže vierou zbavujeme Zákon platnosti? Určite nie! Naopak, platnosť zákona tým potvrdzujeme.

4

Abrahám ospravedlnený z viery

1 Aká bola Abraháмова skúsenosť? Čo o ňom môžeme povedať ako o našom praotcovi?

² Keby Abrahám dosiahol spravodlivosť na základe svojich skutkov, možno by sa v očiach ľudí mal čím pochváliť, ale nie pred Bohom.

³ Veď Písmo hovorí: „Abrahám Bohu dôveroval a Boh ho preto považoval za spravodlivého.“

⁴ Ak niekto koná nejakú prácu, svoju mzdu nedostáva ako dar, ale ako niečo, na čo má nárok.

⁵ Tomu však, kto sa neusiluje dosiahnuť spravodlivosť skutkami, ale dôveruje Bohu, tomu sa jeho viera počíta za spravodlivosť. To je spôsob, akým Boh ospravedľňuje bezbožných.

⁶ O tom hovorí aj kráľ Dávid, ktorý nazýva šťastným toho človeka, ktorého Boh ospravedlnil bez jeho vlastnej zásluhy:

⁷ „Šťastní sú tí, ktorým Boh odpustil previnenia a ktorých hriechy prikryl.

⁸ Šťastný je človek, ktorému Boh nepočíta hriechy!“

⁹ Vzťahuje sa toto zaslúbenie iba na tých, ktorí sa podrobili obradu obriezky, alebo aj na ostatných? O Abrahámovi sme predsa povedali, že ho Boh považoval za spravodlivého, lebo mu Abrahám uveril.

¹⁰ Kedy sa to stalo? Po jeho obrezaní, alebo ešte predtým? Áno, bolo to ešte predtým, ako sa dal obrezať.

¹¹ Znamenie obriezky prijal ako spečatenie svojho ospravedlnenia na základe viery. Ospravedlnený však bol už pred svojím obrezaním. Tak sa stal Abrahám praotcom tých, čo síce neboli obrezaní, ale ktorých Boh pre ich vieru považuje za spravodlivých.

¹² Zároveň je aj predchodcom tých, ktorí sú nielen obrezaní, ale podobne ako on žijú životom viery, tak ako Abrahám pred svojím obrezaním.

Božie zaslúbenie prijímame vierou

¹³ Abrahámovi a jeho potomkom zaslúbil Boh slávnu budúcnosť nie preto, že dodržiavali prikázania zákona, ale preto, že ho Boh na základe jeho viery považoval za spravodlivého.

¹⁴ Ak by sa dedičmi Božích zaslúbení stali tí, ktorí sa spoliehajú na zákon, viera by bola zbytočná a Božie zaslúbenie dané Abrahámovi by stratilo zmysel.

¹⁵ Zákon so sebou prináša Boží hnev a naopak: kde nie je zákon, tam nie je ani jeho prestúpenie.

¹⁶ Toto zaslúbenie je založené na viere, aby bolo jasné, že je darom Božej milosti. Takto je isté, že zaslúbenie platilo pre všetkých Abrahámových potomkov; nielen tých, čo stavajú na Zákone, ale aj tých, ktorých s Abrahámom spája rovnaká viera. On je otcom všetkých nás.

¹⁷ Tak treba rozumieť Písmu, ktoré hovorí: „Určil som ťa za otca mnohých národov.“ V Božích očiach je preto Abrahám naším otcom. Abrahám totiž uveril Bohu, ktorý oživuje mŕtvych, o tom, čo ešte nie je, hovorí, akoby sa to už stalo.

¹⁸ Abrahám napriek beznádeji uveril, že sa stane otcom mnohých národov podľa slov: „Také početné bude tvoje potomstvo.“

¹⁹ Neochabol vo viere ani vtedy, keď si pomyslel na svoje neduživé telo, veď mal bezmála sto rokov, a jeho žena Sára takisto prekročila vek, keď mohla mať deti.

²⁰ Abrahám o Božom zaslúbení nepochyboval. Uveril Bohu, jeho viera bola čoraz pevnejšia a tým vzdal chválu Bohu.

²¹ Bol neochvejne presvedčený, že Boh má moc vykonať všetko, čo zaslúbil.

²² A práve pre takúto vieru Boh označil Abraháma za spravodlivého.

²³ Slová „bolo mu to počítané za spravodlivosť“ nie sú zaznamenané len kvôli Abrahámovi,

²⁴ ale aj kvôli nám. Aj nás ospravedlní, ak uveríme v toho, ktorý vzkriesil z mŕtvych Ježiša, nášho Pána.

²⁵ On bol vydaný za naše hriechy a vstal z hrobu, aby nás ospravedlnil.

5

Pokoj s Bohom

¹ Prostredníctvom viery sme teda ospravedlnení, a tak máme vo vzťahu s Bohom pokoj, ktorý nám daroval náš Pán Ježiš Kristus.

² On nám umožnil, aby sme vierou získali prístup k Božej milosti, ktorú teraz prežívame a radujeme sa z nádeje na Božiu slávu.

³ Radujeme sa však nielen z nádeje, ale aj z utrpenia. Vieme totiž, že utrpenie prináša trpezlivosť,

⁴ trpezlivosť prináša zrelosť a tá vedie k nádeji.

⁵ A táto nádej nás nikdy nesklame, lebo Boh nám prostredníctvom svojho Ducha dal poznať, ako veľmi nás miluje.

⁶ Veď pre našu bezmocnosť Kristus zomrel v určený čas za hriešnych.

⁷ Málokto by bol ochotný obetovať svoj život aj za najušľachtilejšieho človeka, i keď niekto by sa možno predsa len našiel.

⁸ Nám však Boh dokázal svoju lásku práve tým, že Kristus za nás zomrel, keď sme boli hriešnikmi.

⁹ Tým skôr teraz, keď nás Kristus svojou obeťou ospravedlnil, budeme prostredníctvom neho zachránení od konečného trestu.

¹⁰ Ak nás Kristova smrť zmierila s Bohom už vtedy, keď nás delilo nepriateľstvo, tým skôr nás teraz, keď sme už zmierení, zachráni Kristov život.

¹¹ A nielen to, môžeme sa radovať aj zo vzťahu s Bohom, s ktorým nás zmieril náš Pán, Ježiš Kristus.

Porovnanie Adama s Kristom

¹² Cez jedného človeka, cez Adama, vstúpil na svet hriech aj dôsledok hriechu – smrť. A pretože všetci zhrešili, smrť zasiahla každého človeka.

¹³ Už pred vydaním Zákona ľudia neposlúchali Boha, ale nemohli byť odsúdení podľa Zákona, lebo ešte nebol vydaný.

¹⁴ Výsledkom neposlušnosti ľudí, ktorí žili v čase od Adama do Mojžiša, bola však takisto smrť, i keď nešlo o to isté previnenie ako Adamovo. Aký protiklad je medzi Adamom a Kristom, ktorý ešte len mal prísť!

¹⁵ A aký rozdiel je medzi ľudským hriechom a Božou milosťou! Veď tento jediný človek, Adam, priniesol smrť všetkým pre svoj hriech. No jediný človek, Ježiš Kristus, priniesol dar Božej milosti pre všetkých ľudí.

¹⁶ S darom milosti je to inak ako s následkami Adamovho hriechu. Kým súd nad jediným hriechom priniesol odsúdenie, dar milosti aj napriek mnohým hriechom prináša ospravedlnenie.

¹⁷ A ako pre hriech jediného človeka, Adama, ovládla smrť celý svet, o čo skôr prostredníctvom Ježiša Krista budú vládnuť v živote večnom tí, ktorým on jediný vydobyl milosť a odpustenie.

¹⁸ Áno, tak ako hriech jedného priniesol odsúdenie pre všetkých, tak Kristova spravodlivosť zmierila ľudí s Bohom a dovoľuje im žiť.

¹⁹ Ako sa neposlušnosťou jedného človeka stali všetci hriešnikmi, tak im poslušnosť toho jedného priniesla ospravedlnenie.

²⁰ Boh dal ľuďom svoj Zákon, aby sa odhalila veľkosť hriechu. Ale čím väčší sa hriech ukazuje, tým viac sa zviditeľňuje aj Božia milosť.

²¹ Predtým všetkých ľudí ovládal hriech, ktorý ich hnal do smrti, ale teraz vládne Božia milosť a prináša večný život prostredníctvom Ježiša Krista, nášho Pána.

6

¹ Čo z toho pre nás vyplýva? Budeme ďalej hrešiť, aby Boh mohol ešte viac prejaviť svoju milosť?

² Určite nie! Veď vo vzťahu k hriechu sme sa stali mŕtvi. Ako by sme teda mohli naďalej žiť v hriechu?

³ Alebo azda neviete, že každý, kto sa dal pokrstiť v Ježiša Krista, spolu s ním aj zomrel?

⁴ Prostredníctvom krstu sme teda boli pochovaní a zomreli sme spolu s Kristom, aby tak, ako Kristus bol vzkriesený slávnou mocou svojho Otca, aj my sme žili novým životom.

⁵ Keďže sme v krste zomreli podobne ako on, budeme, podobne ako on, aj vzkriesení.

⁶ Vieme predsa, že naše staré hriešne „ja“ bolo ukrižované spolu s ním. Naša hriešna podstata tým bola vyslobodená z nadvlády zla, aby sme už ďalej nemuseli byť otrokmi hriechu.

⁷ Veď ten, kto zomrel, je vyslobodený z moci hriechu.

⁸ Keď sme teda svoje „ja“ nechali s Kristom zomrieť, veríme, že budeme spolu s ním aj žiť.

⁹ Vieme, že Kristus vstal z mŕtvych a už nikdy nezomrie. Smrť už nemá nad ním nijakú moc.

¹⁰ On zomrel, aby zlomil moc hriechu, a teraz žije v neporušiteľnom spojení s Bohom.

¹¹ A to isté platí aj o vás: ste mŕtvi hriechu, ale živí pre Boha prostredníctvom vašej viery v Ježiša Krista, nášho Pána.

¹² Nedovoľte, aby vaše smrteľné telo ovládal hriech a aby ste podliehali jeho zlým žiadostiam.

¹³ Nevydávajte samých seba za nástroje neprávosti, ale oddajte sa úplne Bohu. Veď vás Boh vyviedol zo smrti do života, a preto buďte nástrojom spravodlivosti v Božích rukách.

¹⁴ Hriech stratil nad vami svoju moc, preto už nepodliehate zákonu, ale žijete z Božej milosti.

Oslobodení pre poslušnosť

¹⁵ Znamená to azda, že môžeme pokojne ďalej hrešiť, keďže nad nami nepanuje Zákon, ale Božia milosť? Určite nie!

¹⁶ Veď viete, že komu sa dávate do služieb, ten sa stane vaším pánom. Buď sa teda stanete otrokmi hriechu a ten vás privedie k večnej smrti, alebo sa rozhodnete poslúchať Boha, a tým získate spravodlivosť.

¹⁷ Vďaka Bohu, že hoci ste kedysi boli otrokmi hriechu, teraz ste sa celým srdcom priklonili k učeniu, ktoré ste prijali.

¹⁸ A tak ste boli oslobodení od hriechu a dali ste sa do služieb spravodlivosti.

¹⁹ Tento príklad používam, aby ste to lepšie pochopili. Ako ste predtým otročili všelijakým hriechom, nečistote a bezbožnosti, tak sa teraz dajte do služby všetkému, čo je správne a sväté.

²⁰ Kým ste boli otrokmi hriechu, nestarali ste sa priveľmi o to, čo je dobré.

²¹ A čo vám to prinieslo? Len hanbu. Veď za to všetko ste si zaslúžili iba smrť.

²² Ale teraz ste slobodní od moci hriechu a slúžite Bohu. Odmenou za to je svätosť a nakoniec večný život.

²³ Lebo mzdou hriechu je smrť, ale darom Božej milosti je večný život, v spoločenstve s Ježišom Kristom, naším Pánom.

7

Oslobodenie od zákona

¹ Milí bratia, vy sa predsa dobre vyznáte v zákone, a tak viete, že je platný len dovtedy, kým človek žije.

² Vydatá žena je zákonom viazaná k žijúcemu manželovi. Ak však jej muž zomrie, je oslobodená spod zákona, ktorý ju viazal k jej mužovi.

³ Pokiaľ by sa však za manželovho života oddala inému mužovi, stala by sa cudzoložnicou. Po manželovej smrti je však podľa zákona slobodnou ženou a nik ju nebude viniť z cudzoložstva, ak by sa znova vydala.

⁴ A podobne je to aj s vami, bratia moji, Kristovou smrťou ste sa stali pre zákon mŕtvymi, aby ste mohli patriť inému Pánovi; tomu, ktorý bol vzkriesený, a žili životom, ktorý sa Bohu páči.

⁵ Keď sme ešte žili podľa svojej hriešnej prirodzenosti, ovládali nás hriešne žiadosti po tom, čo zákon zakazuje a robili sme to, čo vedie do záhuby.

⁶ Ale teraz, keď sme zomreli tomu, čím sme boli spútaní, sme oslobodení od zákona a môžeme slúžiť Bohu celkom novým spôsobom, ako nás vedie Svätý Duch, a nie podľa starej litery zákona.

Človek a Boží zákon

⁷ Chceme tým azda povedať, že Božie zákony sú zlé? Určite nie! Veď bez Božích prikázaní by som ani nevedel, čo hriech je a čo nie. Keby Božie prikázanie nehovorilo: „Nepožiadáš!“, ani by som nevedel, že žiadostivosť je zlá.

⁸ Ale hriech zneužil zákon, aby vo mne podnietil všetky druhy žiadosti. Ak by nebolo zákona, hriech by túto moc nemal.

⁹ Kedysi som žil bez zákona, ale s jeho príchodom do môjho života hriech ožil a ja som sa stal mŕtvym.

¹⁰ Ukázalo sa, že prikázanie, ktoré mi malo dať život, prinieslo mi smrť.

¹¹ Hriech využil prikázanie, aby ma oklamal, a tak namiesto života mi priniesol smrť.

¹² Zákon sa však sám osebe zhoduje s Božou vôľou; každé prikázanie je sväté, správne a dobré.

¹³ Mohlo byť teda to, čo je dobré, príčinou mojej smrti? Určite nie! Ale tým, že hriech využil dobro, aby mi prinieslo smrť, prejavil sa ako hriech, a práve zákon ukázal celú hĺbku jeho hriešnosti.

¹⁴ Vieme, že zákon bol inšpirovaný Božím Duchom, ale ja som len slabý človek, ktorý je otrokom hriechu.

¹⁵ Sám sebe som záhadou, lebo nerobím to, čo chcem, ale to, čo sa mi protiví.

¹⁶ Ak však to, čo robím, je proti mojej vôli, potom uznávam, že Zákon je dobrý.

¹⁷ To vlastne znamená, že zlo nekonám ja, ale hriech, ktorý je vo mne.

¹⁸ Viem, že vo mne, v mojej hriešnej prirodzenosti, neprebýva nič dobré. Ja by som síce chcel robiť to, čo je dobré, ale nedokážem to.

¹⁹ Veď nekonám dobro, ktoré chcem, ale zlo, ktoré nechcem.

²⁰ Ak teda robím to, čo nechcem, nerobím to už vlastne ja, ale hriech, ktorý je mojou súčasťou.

²¹ A tak objavujem v sebe takúto zákonitosť: Keď chcem konať dobro, hriech je to prvé, čo sa vo mne prejaví.

²² Vo svojej najvnútornejšej bytosti nadšene súhlasím s Božím zákonom,

²³ a predsa konám podľa iného zákona, ktorý je vo mne. Tento zápas medzi mojím dobrým predsavzatím a hriešnym konaním dokazuje, že som otrokom hriechu.

²⁴ Ja nešťastný človek! Je niekto, kto ma vyslobodí z tohto tela, ktoré ma odsudzuje na smrť?

²⁵ Vďaka Bohu, áno! Náš Pán Ježiš Kristus ma vyslobodil. Vo svojej mysli teda slúžim Božiemu zákonu, ale v konaní som stále otrokom hriechu.

8

Život v Svätom Duchu

¹ A tak pre tých, ktorí veria v Krista Ježiša, už nejestvuje žiadne odsúdenie.

² Pre nich neplatí zákon hriechu a smrti, lebo oživujúci Duch ich prostredníctvom Ježiša Krista spod tohto zákona vyslobodil.

³ Boh vykonal to, čo pre ľudskú hriešnosť nemohol vykonať zákon: poslal vlastného Syna v ľudskom tele, ako má hriešny človek, aby zlomil vládu hriechu nad nami tým, že sa sám obetoval za naše hriechy.

⁴ A tak Kristovou zásluhou môže byť na nás vykonané to, čo požaduje zákon, keď nekonáme podľa našej ľudskej prirodzenosti, ale dáme sa viesť Duchom.

⁵ Tí, ktorí žijú podľa toho, čo sami chcú, majú svoje mysle naplnené hriešnymi túžbami. Tí však, ktorí sa dajú viesť Božím Duchom, majú svoje mysle naplnené túžbami Ducha.

⁶ Telesné zmýšľanie prináša smrť, ale zmýšľanie vedené Božím Duchom prináša život a pokoj.

⁷ Človek, ktorý myslí iba na seba, žije v nepriateľstve voči Bohu; nechce sa totiž, ba ani nemôže, podvoliť jeho prikázaniam.

⁸ Je ovládaný svojou hriešnou prirodzenosťou, a preto sa Bohu nemôže páčiť.

⁹ Ak však vo vás prebýva Boží Duch, nežijete zo svojej vlastnej sily, ale z moci Ducha. Kto nemá Ducha Kristovho, nepatrí Kristovi.

¹⁰ Ak je vo vás Kristus, vaše telo je síce mŕtve a pre hriech podlieha smrti, ale Duch dáva život, lebo ste ospravedlnení.

¹¹ Ak je vo vás Duch toho, ktorý vzkriesil Ježiša z mŕtvych, potom ten, ktorý ho vzkriesil, oživí aj vaše smrteľné telo svojím Duchom, ktorý je vo vás.

¹² Preto, milí bratia, nemáme žiadny dlh voči našej starej prirodzenosti, aby sme podľa nej žili.

¹³ Lebo naše žiadosti nás ťahajú do smrti. Ale ak mocou Ducha umŕtvujete zlé skutky, budete žiť.

¹⁴ Všetci, ktorí sa dajú viesť Božím Duchom, sú Božími deťmi.

¹⁵ Od Boha sme totiž neprijali Ducha, ktorý by z nás robil ustráchaných otrokov, ale Ducha, ktorý z nás robí členov Božej rodiny a dáva nám právo volať Boha: „Otec! Otecko!“.

¹⁶ Sám Boží Duch nám dáva vnútornú istotu, že sme Božie deti.

¹⁷ A ako deti sme Božími dedičmi a Kristovými spoludedičmi. A ak teraz trpíme s Kristom, budeme raz mať podiel aj na jeho sláve.

Nádej a budúca sláva

¹⁸ Som totiž presvedčený, že terajšie utrpenie sa nedá ani porovnať so slávou, ktorou nás Boh raz zahrnie.

¹⁹ Veď celé stvorenstvo túžobne očakáva zjavenie Božích synov.

²⁰ Celé stvorenstvo je podrobené pominutelnosti, no nie dobrovoľne, ale z vôle toho, ktorý si ho podrobil. Je tu však nádej

²¹ na vyslobodenie všetkého stvorenstva z otroctva skazy do slobody a slávy Božích detí.

²² Veď vidíme, že všetko stvorenstvo až doteraz vzdychá a stoná ako v pôrodných bolestiach.

²³ Ba aj my, ktorým Boh ako prísľub budúcej slávy už dal svojho Ducha, túžobne očakávame, kedy nás ako svoje deti prijme k sebe a naše telo oslobodí od všetkej porušiteľnosti.

²⁴ Zachránení sme nádejou. Nádej je čakaním na to, čo ešte nemáme. Ak to, na čo čakáme, vidíme pred sebou, nepotrebujeme už dúfať.

²⁵ My však máme nádej a trpezlivo očakávame to, čo ešte nevidíme.

²⁶ Podobne k nám prichádza aj Svätý Duch, aby nám pomáhal v našej slabosti. Veď ani nevieme, ako a za čo by sme sa mali modliť. Vtedy sa za nás prihovára Svätý Duch so stonmi, ktoré sa nedajú vyjadriť slovami.

²⁷ A Boh, ktorý vidí do srdca človeka, vie, že Svätý Duch prosí za nás o to, čo sa zhoduje s jeho vôľou.

²⁸ Jedno vieme určite: Boh koná tak, aby všetko, čokoľvek sa deje, slúžilo na dobré tým,

ktorí ho milujú a ktorých si povolal podľa svojho odvekého plánu.

²⁹ Tých, o ktorých Boh vopred vedel, tých aj vopred určil, aby sa stali podobní jeho Synovi a on bol tak prvý medzi mnohými bratmi.

³⁰ A ktorých Boh takto určil, tých aj povolal, ospravedlnil ich a dal im svoju slávu.

Božia láska

³¹ Môžeme si želať ešte niečo viac? Keď je Boh s nami, kto môže byť proti nám?

³² Boh, ktorý neušetril svojho vlastného Syna, ale dal ho za nás všetkých, vari nám spolu s ním nedaroval všetko?

³³ Kto by sa odvážil obžalovať tých, ktorých si Boh povolal? Veď sám Boh nás zbavil všetkej viny.

³⁴ Kto by sa odvážil nás odsúdiť? Veď Kristus za nás nielen zomrel, ale aj vstal z mŕtvych a teraz je po Božej pravici a obhajuje nás.

³⁵ Čo by nás teda mohlo odlúčiť od Krista a jeho lásky? Utrpenie alebo strach? Prenasledovanie? Hlad? Bieda? Nebezpečenstvo alebo sama smrť?

³⁶ Je napísané: „Denne nás pre teba vydávajú na smrť, sme ako ovce na zabitie.“

³⁷ A predsa nad tým všetkým víťazíme v moci Ježiša Krista, ktorý nás tak veľmi miluje.

³⁸ Som presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani démonské sily, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani nijaká moc,

³⁹ nič čo je na nebi, nič čo je na zemi, ani čokoľvek iné v celom stvorení nás nemôže odlúčiť

od Božej lásky, ktorú Boh zjavil v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi.

9

Zármutok nad Izraelom

¹ Hovorím pravdu v Kristovi. Neklamem a Duch Svätý mi to cez moje svedomie dosvedčuje:

² mám veľký zármutok a srdce ma neprestajne bolí.

³ Chcel by som byť totiž radšej sám prekliaty a odlúčený od Krista, než aby to postihlo mojich bratov, ľud, z ktorého pochádzam.

⁴ Sú to predsa Izraeliti! Ich si Boh osvojil za synov, im patrí Božia sláva, s nimi uzavrel zmluvu, im dal svoj Zákon, oni mali tú prednosť slúžiť mu a im boli dané zaslúbenia.

⁵ Oni mali slávnych praotcov a z ich národa pochádza aj Kristus, Vládca všetkého, Boh požehnaný naveky! Amen.

⁶ Božie slovo však neprestalo platiť, lebo nie všetci tí, čo sú z Izraela, sú aj Božím ľudom.

⁷ Ani deťmi nie sú len preto, že sú Abrahámovými potomkami. Veď Boh povedal: „Podľa Izáka sa bude volať tvoje potomstvo.“

⁸ To znamená, že nie všetci potomkovia Abraháma sú Božími deťmi, ale iba tí, čo sa narodili z Božieho sľubu.

⁹ A Božie zaslúbenie znelo: „V určený čas prídem a Sára bude mať syna.“

¹⁰ Podobne to bolo aj s Rebekou, ktorá mala obe deti s jedným mužom – naším praotcom Izákom.

11 Ešte skôr, ako sa narodili – a teda než mohli urobiť niečo dobré či zlé (aby sa potvrdilo, že Boh je zvrchovaný vo svojom pláne, deje sa jeho vôľa

12 a je to on, kto povoláva) –, oznámil Rebeke: „Starší zo synov bude slúžiť mladšiemu.“

13 V Písme sa o tom hovorí: „Miloval som Jáкова, ale Ezaua som nenávidel.“

Nikto nemá nárok na Božie milosrdenstvo

14 Znamená to azda, že Boh je nespravodlivý? Určite nie!

15 Mojžišovi predsa povedal: „Zmilujem sa, nad kým sa zmilujem a zľutujem sa, nad kým sa zľutujem.“

16 Nezáleží teda na tom, či niekto stojí o Božiu priazeň, alebo sa o ňu tvrdo usiluje, ale na Božej milosti.

17 Písmo napríklad hovorí o egyptskom faraónovi: „Zachoval som ťa preto, aby som na tebe ukázal svoju moc a aby sa hlásalo moje meno v celej krajine.“

18 Boh sa teda zmiluje, nad kým chce, a komu chce, tomu milosť odoprie.

Božie a ľudské meradlá sú iné

19 Možno niekto namietne: Prečo nás teda Boh karhá? Môže sa azda niekto vzoprieť jeho vôli?

20 Ale, človeče, kto si, že si trúfaš hádať sa s Bohom? Hovorí azda dielo svojmu tvorcovi: Prečo si ma urobil práve takto?

21 Vari nemá hrnčiar právo vyrobiť z hliny čo sám uzná za vhodné – či už nádobu na slávnostný účel alebo nádobu obyčajnú?

22 A to isté možno povedať o Božom konaní. Rozhodol sa zjaviť svoj hnev a odhaliť svoju moc. Napriek tomu s trepezlivosťou znášal tých, ktorí mali okúsiť jeho hnev, lebo si zaslúžili záhubu.

23 A podobne sa rozhodol prejaviť svoju veľkú slávu na tých, ktorým prejavil svoje milosrdenstvo, aby prijali jeho slávu.

24 Povolal nás nielen zo Židov, ale aj z pohanských národov,

25 ako to hovorí už prostredníctvom Ozeáša: „Ľud, ktorý nie je môj, povolám za svoj ľud a memilovanú nazvem milovanou.

26 A stane sa, že tým, ktorým sa hovorilo: ‚Vy nie ste môj ľud‘, budú nazvaní ‚synmi živého Boha.‘ “

27 O Izraelovi hovorí Izaiáš: „Aj keby bolo synov Izraela ako morského piesku, len ostatok bude zachránený.

28 Lebo Hospodin vykoná svoj súd na zemi rýchlo a úplne.“

29 A ešte predtým Izaiáš predpovedal: „Keby nám Hospodin zástupov nebol ponechal potomstvo, boli by sme spustli ako Sodoma a podobali by sme sa Gomore.“

Nesprávna cesta k Bohu

30 Čo teda povieme nakoniec? To, že pohania, ktorí nehľadali správny vzťah s Bohom, spravodlivosť dosiahli, a to spravodlivosť prostredníctvom viery;

31 ale Izrael, vyvolený národ, ktorý sa usiloval dosiahnuť správny vzťah s Bohom zachovávaním Zákona, spravodlivosť nedosiahol.

³² Prečo? Lebo sa usiloval získať spravodlivosť svojimi skutkami, ale nie vierou. Preto narazili na „kameň úrazu“.

³³ Ako je napísané: „Hľa, kladiem na Sion kameň úrazu a skalu pohoršenia, ale kto v neho verí, nebude zahanbený.“

10

¹ Milí bratia, z celého srdca túžim a neprestajne prosím Boha, aby aj môj národ bol zachránený.

² Lebo môžem dosvedčiť, že nadšene a horlivo chce slúžiť Bohu, ale chýba mu správne poznanie.

³ Nezaujúma ich spôsob, akým Boh ľudí ospravedľňuje. Namiesto toho si chcú vlastným úsilím získať ospravedlnenie v Božích očiach, preto Božiu spravodlivosť neprijali.

⁴ Kristus je naplnením zákona, takže ospravedlnený je každý, kto verí.

Záchrana je pre všetkých

⁵ Ale ak by predsa chcel niekto obstať pred Bohom plnením zákona, na toho sa vzťahujú Mojžišove slová: „Človek, ktorý plní moje ustanovenia, bude žiť.“

⁶ Ale kto našiel cestu k Bohu vierou v Krista, ten môže povedať: „Nezaoberaj sa myšlienkou, kto vstúpi do neba?“, aby Krista priviedol dolu,

⁷ ani nehovor: „Kto zostúpi do hlbín?“, aby Krista vyviedol z ríše mŕtvych.

⁸ Kto verí, ten povie: „Blízko teba je slovo, je v твоjich ústach a v tvojom srdci.“ Je to slovo o viere, ktorého zvestujeme.

⁹ Lebo ak ústami vyznáš Ježiša ako svojho Pána a ak celým srdcom uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš zachránený.

¹⁰ Lebo ak uveríme, získame ospravedlnenie pred Bohom, ak svoju vieru vyznáme, sme zachránení.

¹¹ Boh už ústami proroka Izaiáša povedal: „Kto verí v neho, nebude zahanbený.“

¹² A tu nie je nijaký rozdiel medzi Židmi a pohanmi. Veď ten istý Pán je Pánom všetkých a zo svojho bohatstva štedro dáva všetkým, čo ho o to prosia.

¹³ „Lebo každý, kto vzýva meno Pánovo, bude zachránený,“ predpovedal už prorok Joel.

Izrael neprijíma Božiu ponuku

¹⁴ Ako však budú vzývať toho, v ktorého neuverili? A ako môžu uveriť, ak o ňom nepočuli? A ako počujú, keď im Božie slovo nikto nezvestoval?

¹⁵ A ako budú zvestovať, ak ich nikto neposlal? Je to tak, ako hovorí Písmo: „Aký krásny je príchod tých, ktorí prinášajú radostnú správu o dobrých veciach.“

¹⁶ Ale nie všetci radostnú správu prijali. Už Izaiáš povedal: „Pane, kto uveril našej zvesti?“

¹⁷ Človek teda môže uveriť na základe počutia radostnej zvesti o Kristovi.

¹⁸ Ale ako je to so Židmi? Azda Božie slovo nikdy nepočuli? Pravdaže počuli. Je napísané: „Ich hlas sa rozlieha po celej zemi a ich slová až na okraj sveta.“

19 Zostáva teda otázka: Nepochopil Izrael toto posolstvo? Veď už v Mojžišovi Boh hovorí: „Prebudím vo vás žiarlivosť voči tým, ktorí nie sú národom a popudím vás voči nerozumným národom.“

20 A neskôr Izaiáš odvážne hovorí: „Dal som sa nájsť tým, ktorí ma nehládali, ukázal som sa tým, ktorí sa na mňa nepýtali.“

21 O Izraeli však hovorí: „Celý deň som vystieral ruky k národu neposlušnému a vzdorovitému.“

11

Božia milosť nad Izraelom

1 Pýtam sa teda: Zavrhol azda Boh svoj národ? Rozhodne nie! Veď aj ja som Izraelita, potomok Abrahámov z Benjamínovho kmeňa.

2 Boh nezavrhol svoj ľud, o ktorom vedel už od počiatku. Veď viete, čo Písmo hovorí v časti o Eliášovi, keď sa ponosoval Bohu na Izrael:

3 „Pane, tvojich prorokov povraždili a tvoje oltáre zbúrali. Už som zostal len ja sám a teraz chcú zabiť aj mňa.“

4 A čo mu na to odpovedá Boh? „Ponechal som si sedemtisíc verných, ktorí sa nesklonili na kolená pred Baálom.“

5 Tak aj dnes je tu ostatok ľudu, ktorý si však Boh vyvolil zo svojej milosti.

6 A keďže z milosti, znamená to, že nie na základe dobrých skutkov, lebo milosť by viac nebola milosťou.

7 Čo z toho vyplýva? Izraelský ľud nedosiahol to, o čo sa tak snaží. Dosiahol to len malý počet

tých, ktorých si Boh vyvolil. Ostatní sa však voči Božiemu volaniu zatvrdili,

⁸ ako je napísané: „Boh im dal ducha otupenosti. Majú síce oči, ale nevidia, majú uši, ale nepočujú. A tak je to až dodnes.“

⁹ Dávid hovorí: „Obetný oltár nech sa im stane osídлом a pascou, do ktorej sa sami chytia a dostanú zaslúženú odplatu.“

¹⁰ Oči nech sa im zatmnia, aby nevideli, a chrbát nech majú navždy zohnutý.“

¹¹ Znovu sa pýtam: Potkli sa azda preto, aby padli úplne? Určite nie! Ich previnenie však umožnilo záchranu pohanov, a to potom prebudilo u Židov žiarlivosť.

¹² Ak teda ich previnením svet získal a ich úpadok obohatil pohanov, o čo väčšie bohatstvo to prinesie, keď sa aj oni úplne obrátia k Bohu?

Záchrana pohanov

¹³ Vám, ktorí ste z pohanských národov, by som chcel povedať ja, apoštol pohanov: Slávu svojej služby vidím v tom,

¹⁴ že azda vyvolám žiarlivosť u svojich pokrvných bratov a aspoň niektorých privediem k záchrane.

¹⁵ Ak to, že sa Boh od nich odvrátil, viedlo k zmiereniu sveta, čo iné bude znamenať ich prijatie? To akoby mŕtvi znova ožili!

¹⁶ S prvým chlebom, ktorý sa obetuje Bohu pri slávnosti prvej úrody, sa totiž posväčuje všetko cesto. A ak niekto zasväť Bohu korene stromu, patria mu potom aj jeho vetvy.

¹⁷ Ale niektoré vetvy toho stromu boli odlomené. Na ich miesto si bol zaštepovaný ty ako konár planej olivy, takže berieš silu z koreňa ušľachtilej olivy.

¹⁸ Nenamýšľaj si preto, že si čosi viac ako odlomené vetvy. Ak by si sa predsa len začal vyvyšovať, spomeň si, že koreň nesie teba, nie ty koreň.

¹⁹ Mohol by si povedať: „Vetvy boli predsa vylomené, aby som ja mohol byť zaštepovaný na ich miesto.“

²⁰ Dajme tomu. Boli vylomené, lebo neverili. A ty si na ich mieste len vďaka viere. Nebuď namyslený, ale radšej sa maj na pozore.

²¹ Lebo ak Boh neušetril vetvu ušľachtilej olivy, tým skôr neušetrí teba.

²² Pamätaj na Božiu dobrotu, ale aj na jeho prísnosť: prísnosť k tým, ktorí odpadli, a na dobrotu k tebe, ak sa budeš Božej dobroty aj naďalej pridržať, inak odtne aj teba.

²³ A takisto Židia, ak sa odvrátia od svojej neviery, budú zaštepovaní naspäť. Veď Boh má moc to urobiť.

²⁴ Lebo ak Boh zaštepil vás, vetvy planej olivy, na ušľachtilý strom, čo sa nikdy nerobieva, o čo ochotnejšie zaštepí odlomené konáre na olivu, na ktorú pôvodne patrili.

Božia milosť nad všetkými

²⁵ Nechcel by som, milí bratia, aby pre vás zostalo tajomstvom, aké úmysly má Boh so židovským národom; nechcem vás v tom nechať vlastným predstavám. Časť Židov prepadla

zatvrdeniu a bude to tak, kým do Božieho kráľovstva nevojdú všetci, ktorí budú zachránení z pohanov.

²⁶ A takto bude zachránený celý Izrael, ako je napísané: „Z Jeruzalema príde Vysloboditeľ a odvráti bezbožnosť od Jáкова.

²⁷ Toto bude moja zmluva s nimi, keď ich zbavím vín.“

²⁸ Ako sa teda dívať na Židov? Pokiaľ ide o evanjelium, neprijali ho a stali sa tak Božími nepriateľmi, ale vás to priviedlo k Božiemu milosrdenstvu. Boh ich však stále miluje, lebo sú deťmi svojich predkov, ktorých si vyvolil.

²⁹ Keď Boh niečo daruje, neberie to späť, a ak si niekoho povolá, sám to neruší.

³⁰ Vy ste kedysi Boha odmietli, ale teraz sa vám dostalo Božie milosrdenstvo, keď ho odmietli Židia.

³¹ V podobnej situácii sú teraz oni. Postavili sa odmietavo k milosti, ktorú ste získali vy a teraz ju môžu získať aj oni.

³² Lebo Boh všetkých – Židov aj pohanov – ponechal ich nevere, aby mohol všetkých obdarit svojou milosťou.

Chválospev

³³ Aké nesmierne je Božie bohatstvo, aká hlboká je jeho múdrosť a poznanie! Aké nevyspytateľné sú jeho rozhodnutia a nepredvídateľné jeho zámery!

³⁴ Ved' kto môže pochopiť Božie myslenie, kto by mu mohol byť radcom?

³⁵ Kto mu niečo dal zo svojho, aby mu to Boh musel vrátiť?

³⁶ Veď z Boha všetko pochádza, vďaka nemu a pre neho všetko trvá. Jemu nech je sláva naveky. Amen.

12

Črty kresťanského života

¹ Prosím vás preto, bratia, keďže nás Boh zahrňa svojím veľkým milosrdenstvom, aby ste samých seba prinášali Bohu. Nech je váš život ako svätá, Bohu príjemná obeť, ako vaša pravá bohoslužba.

² Neprisťahujte sa tomu, ako žije svet okolo vás, ale zmeňte celé svoje zmýšľanie. Len tak budete schopní rozoznávať, čo je Božia vôľa, čo je správne, dokonalé a jemu milé.

³ Z poverenia, ktoré som z milosti dostal od Boha, kladiem na srdce každému z vás, aby si nemyslel o sebe viac, ako skutočne je. Nech o sebe každý zmýšľa v závislosti od viery, ktorú mu Boh daroval.

⁴ Lebo tak, ako sa telo skladá z mnohých orgánov a každý má v ňom inú úlohu,

⁵ tak je to aj s Kristovým telom: hoci je nás veľa, tvoríme jedno telo, kde všetky jeho časti sú závislé jedna od druhej.

⁶ Dostali sme však rozličné dary milosti. Ak je tvojím darom sprostredkovať Božie posolstvo, rob to v súlade s vierou, ktorú máš.

⁷ Ak je niekto obdarený schopnosťou slúžiť, nech slúži. Kto má schopnosť vyučovať, nech sa venuje vyučovaniu.

⁸ Kto má dar povzbudzovať, nech povzbudzuje. Kto dáva, nech to robí úprimne. Komu bol zverený dar viesť ostatných, nech to robí poctivo. Kto pomáha núdznym, nech to robí s radosťou.

Pravidlá medziludských vzťahov

⁹ Láska nech je bez pretvácky. Zlo nech sa vám protiví, milujte dobro.

¹⁰ Majte sa radi, ako sa na bratov patrí, buďte k sebe láskaví. Každý nech si ctí iného väčšmi ako seba.

¹¹ V horlivosti neochabujte, slúžte Pánovi s vrúcnosťou a zápalom.

¹² Tešte sa z toho, že máte nádej; trápenie znášajte trpezlivo a modlite sa vytrvalo.

¹³ Pomáhajte ostatným veriacim, ak sa ocitnú v núdzi, a majte dom vždy otvorený pre hostí.

¹⁴ Tým, čo vám robia zle, želajte len dobré. Dobrorečte, neživte v sebe nenávisť.

¹⁵ Radujte sa s radujúcimi, plačte s plačúcimi.

¹⁶ Žite vo vzájomnej zhode. Nevyvyšujte sa, ale venujte sa aj zdanlivo nepatrným ľuďom a drobným úlohám. Nepokladajte sa za najmúdrejších a najšikovnejších.

¹⁷ Zlo nikdy neodplácajte zlom, ale usilujte sa o dobro pre všetkých ľudí.

¹⁸ Nakoľko to závisí od vás, nech sú vaše vzťahy s ostatnými naplnené pokojom.

¹⁹ Nebuďte pomstychtiví, moji drahí, ale nechajte miesto Bohu na jeho súd. Veď je napísané: „Mne patrí pomsta, ja všetkým odplatím, vraví Pán.“

²⁰ V Písme je totiž aj: „Ak je tvoj nepriateľ hladný, daj sa mu najesť. Ak je smädný, daj sa mu napiť. Takto ho zahanbíš.“

²¹ Nedajte sa premôcť zlom, ale dobrom premáhajte zlo.

13

Vzťah kresťanov k vrchnosti

¹ Každý nech sa podriaďuje vrchnosti, ktorá vládne. Veď každá vláda jestvuje len s Božím zvolením.

² Kto sa teda stavia proti vláde, stavia sa proti zriadeniu, ktoré Boh ustanovil, a privoláva na seba odsúdenie.

³ Vláda predsa nemá naháňať strach tým, čo robia dobre, ale tým, ktorí robia zle. Kto koná v súlade so zákonmi, nemusí sa báť vlády. Naopak, kto robí dobre, dostane od nej pochvalu.

⁴ Veď Boh ju používa na tvoje dobro. Ale ak sa dopúšťaš zla, máš sa čoho báť, lebo nie nadarmo má právo aj trestať. Lebo jej úlohou od Boha je aj to, aby trestala zlo.

⁵ Preto sa jej treba podriadiť: nielen zo strachu pred trestom, je to aj vec svedomia.

⁶ Z rovnakého dôvodu platíme aj dane. Veď ak si vláda plní svoje povinnosti, stáva sa Božím služobníkom.

⁷ Dávajte teda každému, čo mu patrí: komu daň, tomu daň; komu clo, tomu clo; komu úctu, tomu úctu; komu česť, tomu česť.

Najdôležitejšie pokyny

⁸ Nikomu nebudte nič dlžní, okrem vzájomnej lásky, lebo iba ten, kto ostatných miluje, naplnil Zákon.

⁹ Veď všetky prikázania, ako: „nebudeš cudzoložiť, nebudeš zabíjať, nebudeš kradnúť, nebudeš túžiť po cudzom vlastníctve“ či ktorékoľvek iné, všetky sú obsiahnuté v tomto jedinom: „Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého.“

¹⁰ Láska neurobí blížnemu nič zlé, preto je naplnením zákona.

Vyžarovať Krista

¹¹ Pamätajte na to najmä teraz, keď viete, v akých vážnych časoch žijeme. Je najvyšší čas prebrať sa z ľahostajnosti, lebo Pánov príchod je bližšie ako vtedy, keď sme uverili.

¹² Noc sa chýli ku koncu a čoskoro svitne deň. Zanechajme preto skutky tmy a vezmime na seba zbraň svetla.

¹³ Žime slušne a správne: neoddávejme sa hýreniam, opilstvám, nemravnostiam a zmyselnostiam, vyhýbajme sa zvadám a závisť.

¹⁴ Vezmite na seba charakter Ježiša Krista, ako keď sa obliekate.

A nevenujte sa svojmu telu natolko, aby sa v ňom prebúdzali zlé žiadosti.

14

Budte k sebe navzájom zhovievaví

¹ Prijímajte každého, aj keď je jeho viera ešte slabá, ale nedohadujte sa o sporných názoroch.

² Nieкто je presvedčený, že môže jesť všetko, iný však prijíma len rastlinnú stravu.

³ Ten, kto je všetko, nech sa nedíva zvysoka na toho, kto neje. A kto nejedáva všetko, nech zasa neodsudzuje toho, kto jedáva všetko, veď Boh aj jeho prijal.

⁴ Akým právom chceš odsudzovať sluhu iného pána! On nie je zodpovedný tebe, ale svojmu pánovi. A ten je dosť silný, aby ho ochránil od pádu.

⁵ Niektorí ľudia pripisujú niektorým dňom mimoriadny význam, pre iných sú zase všetky dni rovnaké. Dôležité je, aby každý konal podľa vlastného presvedčenia.

⁶ Kto napríklad dodržiava pôstne dni, chce si tým uctiť Boha. A kto v týchto dňoch jedáva, takisto si uctí Boha, lebo mu v modlitbe za jedlo ďakuje. A tak či sa postíme alebo jeme, robíme to na česť Pánovi.

⁷ Veď nikto z nás nežije pre seba, ani neumiera pre seba.

⁸ Lebo ak žijeme, žijeme pre Pána, ak zomrieme, zomrieme pre Pána. A tak či žijeme, alebo zomierame, patríme Pánovi.

⁹ Preto Kristus zomrel aj vstal z mŕtvych, aby sa stal Pánom mŕtvych i živých.

¹⁰ Akým právom teda odsudzuješ svojho brata? A ty, prečo ním pohŕdaš? Nezabúdajme, že všetci sa raz musíme postaviť pred Bohom a on nás bude súdiť.

¹¹ Veď je napísané: „Akože som živý, hovorí Pán, každé koleno raz predo mnou pokľakne a každý jazyk vyzná, že ja som Boh.“

¹² Každý sám za seba sa bude skladať účty Bohu.

Ohľadupnosť – základ spoluzitia

¹³ Nesúdme teda jeden druhého, ale radšej dbajme, aby sme bližnému neurobili nikdy nič také, čo by ho pohoršilo alebo spôsobilo jeho pád do hriechu.

¹⁴ Viem, ba som o tom presvedčený v Pánovi Ježišovi, že nič nie je nečisté samo osebe. Nečistými sa stávajú veci len tomu, kto ich za nečisté pokladá.

¹⁵ Ak sa tvoj brat trápi pre to, čo ješ, už nekonáš na základe lásky. Nech sa tvoj pokrm nestane príčinou záhuby toho, za ktorého Kristus zomrel.

¹⁶ Nedovoľte, aby sa o tom dobrom, čo ste prijali, hovorilo ako o zlom.

¹⁷ V Božom kráľovstve predsa nejde o jedlo a pitie, ale o spravodlivosť, pokoj a radosť, ktoré dáva Duch Svätý.

¹⁸ Kto takto slúži Kristovi, je milý Bohu a vážia si ho aj ľudia.

¹⁹ A tak sa zo všetkých síl usilujme o to, čo nám prináša pokoj a čo nás vzájomne posilňuje.

²⁰ Nekazme Božie dielo pre pokrmy. Niektorí z vás povedia: „Bohu je všetko čisté.“ To je pravda, ale zlé je, ak niekto pohoršuje iného jedlom.

²¹ Je teda dobré, ak nejeme mäso, nepijeme víno ani nerobíme nič, čím by sme mohli niekoho zraniť alebo oslabiť jeho vieru.

²² To, v čo veríš, nech je medzi tebou a Bohom. Šťastný je ten, kto sa necíti vinný, keď robí niečo, čo pokladá za správne.

²³ Ale toho, kto má pochybnosti pre pokrm, ktorý je, Boh odsúdi, lebo taký človek nekoná na základe viery. A čokoľvek, čo nie je z viery, je hriech.

15

Znášajme sa navzájom

¹ My silní vo viere sme povinní pomáhať slabým niest ich slabosti, a nie sa len samolúbo pozerat' na seba.

² Každý z nás sa má správať tak, aby bol jeho osobný príklad povzbudením pre blížnych a pomáhal im rásť vo viere.

³ Ani Kristus nehľadal svoj prospech, ale podľa slov Písma: „Urážky tých, čo teba, Bože, tupili, padli na moju hlavu.“

⁴ Všetko, čo je tam napísané, bolo napísané na naše poučenie, aby sme z trpezlivosti a povzbudenia, ktoré nám dáva Písmo, čerpali nádej.

⁵ A Boh, ktorý dáva trpezlivosť a povzbudenie, nech nám pomôže nažívať vo vzájomnej zhode, ako nám to ukázal Ježiš Kristus.

⁶ A potom budeme môcť všetci spoločne a jednomyseľne oslavovať Boha a Otca nášho Pána Ježiša Krista.

⁷ Preto sa prijímajte navzájom, ako Kristus prijal vás, aby bol Boh oslávený.

⁸ Hovorím vám, že Kristus bol poslaný k Židom, aby ukázal Božiu vernosť a potvrdil sľuby, ktoré dal praotcom.

⁹ Súčasne priniesol milosť aj všetkým ostatným národom, aby aj oni oslavovali Boha, ako je napísané:

„Preto ťa budem oslavovať medzi národmi a ospevovať tvoje meno.“

¹⁰ A na inom mieste hovorí: „Tešte sa, pohania, spolu s jeho národom!“

¹¹ A inde zasa hovorí: „Chváľte Pána, všetky pohanské národy! Velebte ho všetci ľudia!“

¹² A Izaiáš prorokuje: „Príde potomok Izaiiho, povstane, aby vládol národom, a pohania budú v neho dúfať.“

¹³ Nech vás Boh, zdroj nádeje, naplní pre vašu vieru všetkou radosťou a pokojom, aby mocou Svätého Ducha vaša nádej čoraz väčšmi rástla.

O práci medzi pohanmi

¹⁴ Priatelia, som pevne presvedčený, že moje napomenutie ani nepotrebuje, lebo vy sami ste okúsili Božie dobrodenia, máte poznanie, a preto si môžete navzájom ukazovať cestu ako žiť.

¹⁵ A predsa som vám písal o niečo smelšie, lebo som vám niektoré veci chcel pripomenúť. Boh ma obdaril svojou milosťou

¹⁶ a povolal ma, aby som bol služobníkom Ježiša Krista medzi všetkými národmi. Plním túto úlohu ako kňaz kázaním Božej radostnej zvesti, aby pohania priniesli Bohu radosť ako úprimnú obeť, posvätenú Duchom Svätým.

¹⁷ Účasť na Božom diele, ktoré konám v spojení s Ježišom Kristom, je mojou najväčšou chválou.

¹⁸ Neodvažoval by som sa totiž hovoriť o niečom, čo by Kristus cezo mňa nevykonal, aby sa stali pohania poslušní slovom aj skutkom,

¹⁹ mocou znamení a divov, mocou Ducha Božieho. Radostnú správu o Kristovi som rozšíril po celom okolí Jeruzalema a vo všetkých krajoch až po Ilýriu.

²⁰ Usiloval som sa zvestovať Krista tým, ktorí o ňom dosiaľ nič nepočuli. Nechcel som stavať na cudzích základoch,

²¹ ale pridžžam sa slov Písma: „Uvidia ho tí, ktorí o ňom nič nevedeli, a poznajú ho tí, ktorí o ňom nepočuli.“

Pavlov plán navštíviť Rím

²² A práve to mi neraz zabránilo, aby som k vám prišiel.

²³ Teraz však už nemám nijaké voľné pole v tých končinách a už mnoho rokov sa teším, že vás navštívim,

²⁴ keď budem cestovať do Španielska. Dúfam, že sa mi toto želanie splní, prežijeme spolu radostné spoločenstvo, a potom ma vypravíte na ďalšiu cestu.

²⁵ Predtým sa však ešte chystám do Jeruzalema, aby som pomohol tamojším kresťanom.

²⁶ V Macedónsku a v Achajsku usporiadali totiž zbierku pre núdznych bratov v Jeruzaleme.

²⁷ Rozhodli sa pomôcť im hmotnými darmi, lebo sa im túžia odvdáčiť za duchovné bohatstvo, ktoré od nich prijali.

²⁸ Keď vykonám túto úlohu a odovzdám im výťažok zo zbierky, vyberiem sa do Španielska a cestou sa zastavím u vás.

²⁹ Som si istý, že keď k vám prídem, budem sa s vami môcť podeliť o bohatstvo požehnania Ježiša Krista.

³⁰ Chcem vás ešte poprosiť, milí bratia, pre nášho Pána Ježiša a pre lásku, ktorá je z Ducha, aby ste mi pomáhali bojovať na modlitbách a prihovárali sa za mňa u Boha,

³¹ aby ma ochránil pred neveriacimi v Judsku a aby v Jeruzaleme moju službu tamojší veriaci uvítali.

³² Potom, ak to bude vôľa Božia, budem môcť s radosťou prísť k vám, aby som si medzi vami odpočinul.

³³ Boh, darca pokoja, nech je so všetkými vami. Amen.

16

Pozdravy

¹ Odporúčam vám našu sestru Fébu, obetavú služobníčku zboru v Kenchreách.

² Ochotne pomáhala mne aj iným. Ak sa na vás obráti, pomôžte jej vo všetkom, čo bude potrebovať, ako sa na kresťanov patrí.

³ Pozdravte Prisku a Akvilu, mojich spolupracovníkov v službe pre Ježiša Krista,

⁴ ktorí boli pre mňa ochotní obetovať aj svoj život. Vďačím im nielen ja, ale aj všetky zbory z bývalých pohanov.

⁵ Aj všetkých veriacich, ktorí sa schádzajú v ich dome, srdečne pozdravujem. Pozdravte aj môjho

milovaného Epaineta, ktorý ako prvý v Ázii uveril v Krista.

⁶ Pozdravte Máriu, ktorá pre vás tolko vykonala.

⁷ Srdečne pozdravujem aj Andronika a Júniu, pôvodom Židov, ako som ja, a kedysi spoluväzňov, apoštolov, ktorí sa tešia veľkej vážnosti a uverili v Krista skôr ako ja.

⁸ Ďalej pozdravte Ampliáta, môjho dobrého priateľa a spoločníka v Pánovi,

⁹ ale aj Urbana, nášho spolupracovníka v diele Kristovom, a Stachysa, ktorý je pre mňa veľmi vzácný.

¹⁰ Pozdravujte Apella, ktorý je známy svojou oddanosťou Kristovi. Takisto všetkých z Aristobulovho domu.

¹¹ Pozdravte aj môjho krajana Herodiona. Pozdravte tých z domu Narcisa, čo sa odovzdali Pánovi.

¹² Takisto pozdravte Tryfinu a Tryfózu, ktoré mnoho pracovali pre Pána. Pozdravte mne veľmi drahú Persidu, ktorá horlivo pracovala v diele Pánovom.

¹³ Pozdravujte Rúfa, pozoruhodného veriaceho, a jeho matku, ktorá i mne bola matkou.

¹⁴ Ďalej pozdravujem Asynkrita, Flegóna, Hermesa, Patroba, Hermasa a ostatných tamojších bratov,

¹⁵ Filológa a Júliu, Nerea a jeho sestru, Olympa i všetkých kresťanov u nich.

¹⁶ Pozdravte sa navzájom láskavým objatím. Pozdravujú vás aj všetky kresťanské zbory.

Pavlove výzvy

¹⁷ Ešte jedno vám chcem položiť na srdce: dajte si pozor na ľudí, ktorí vyvolávajú roztržky a chceli by vás odviesť od učenia, ktoré ste prijali. Vyhýbajte sa im!

¹⁸ Takí totiž neslúžia Kristovi, ale pre svoj vlastný prospech. Krásnymi a zbožnými rečami sa usilujú zmiast srdcia nič netušiacich ľudí.

¹⁹ Všade sa hovorí o vašej oddanosti evanjeliu. Mám z toho veľkú radosť a želám vám múdrosť v konaní dobra a zlo nech sa vás ani nedotkne.

²⁰ Boh, darca pokoja, už čoskoro rozdrví satana pri vašich nohách. Nech je s vami milosť Ježiša, nášho Pána.

²¹ Pozdravuje vás aj môj spolupracovník Timotej a moji krajanovia Lucius, Jason a Sosipatros.

²² I ja, Tercius, ktorý som zapísal tento list, pripájam svoj pozdrav ako váš brat.

²³ I Gájus, ktorý otvoril svoj dom mne i celému zboru, vás úprimne pozdravuje, a takisto Erastos, správca mestskej pokladnice, a brat Kvartus.

²⁴ [Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je s vami všetkými.]*

Chválorečenie Bohu

²⁵ Sláva tomu, ktorý má moc upevniť vás vo viere podľa slov, ktoré som vám zvestoval o Ježišovi Kristovi. Bolo vám zjavené tajomstvo, ktoré bolo od dávnych čias pred ľuďmi skryté.

²⁶ Už proroci o ňom hovorili a na príkaz večného Boha majú teraz ľudia zo všetkých

* **16:24** Verš 24 neobsahujú najstaršie rukopisy.

národov počúť evanjelium, prijať ho vierou a žiť podľa neho.

²⁷ Tohto jediného pravého Boha, chceme za jeho múdrosť, v mene Ježiša Krista, zvelebovať a oslavovať celú večnosť. Amen!

**Biblica® Nádej pre každého, verejne
dostupné**
**The New Testament in the Slovak language of
Slovakia: Biblica® Nádej pre každého, verejne
dostupné**

copyright © 1993, 2023 Biblica, Inc.

Language: Slovenčina (Slovak)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Nádej pre každého, verejne dostupné™

Copyright © 1993, 2023 od Biblica, Inc.

Biblica® Open Slovak Hope for All New Testament™

Copyright © 1993, 2023 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je ochranná známka registrovaná na Úrade pre patenty a ochranné známky Spojených štátov amerických spoločnosťou Biblica, Inc. Použitie so súhlasom spoločnosti.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Táto NZ alebo „dielo“ je sprístupnené pod licenciou vlastníka Creative Commons-Zdieľanie autorských práv 4.0 Medzinárodná licencia (CC BY-SA). Ak chcete vidieť túto licenciu, navštívte stránku <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> alebo pošlite list na adresu Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

„Biblica“ je ochranná známka registrovaná spoločnosťou Biblica, Inc. Pri každom použití ochrannej známky Biblica® musíte mať písomné povolenie od spoločnosti Biblica, Inc. Máte povolenie kopírovať a šíriť toto dielo, pokiaľ ho nezmeníte a zachováte jeho názov, ktorý obsahuje ochrannú známku „Biblica®“. Zmenou alebo prekladom tohto diela vznikne odvodené dielo, ktoré si bude vyžadovať odstránenie ochrannej známky Biblica®. Pri zverejnení tohto odvodeného diela musíte uviesť, aké zmeny ste vykonali, na mieste, kde ich ľudia môžu vidieť, napríklad na webovej stránke. Musíte tiež uviesť, odkiaľ pochádza pôvodné dielo: „Pôvodné dielo od spoločnosti Biblica, Inc. je k dispozícii zdarma na www.biblica.com a open.bible.“

Bez ohľadu na to, či toto dielo použijete bez zmien alebo vytvoríte odvodené dielo, vyhlásenie o autorských právach musí byť uvedené na titulnej alebo autorskej strane diela/odvodeného diela takto:

Biblica® Nádej pre každého, verejne dostupné™

Copyright © 1993, 2023 od Biblica, Inc.

Biblica® Open Slovak Hope for All New Testament™

Copyright © 1993, 2023 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je ochranná známka registrovaná na Úrade pre patenty a ochranné známky Spojených štátov amerických spoločnosťou Biblica, Inc. Použitie so súhlasom spoločnosti.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Svoje odvodené dielo musíte tiež ponúkať s použitím rovnakej licencie (CC BY-SA) a podľa pravidiel.

Ak chcete informovať spoločnosť Biblica, Inc. o preklade tohto diela, kontaktujte nás na adrese <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Nádej pre každého, verejne dostupné™

Copyright © 1993, 2023 od Biblica, Inc.

Biblica® Open Slovak Hope for All New Testament™

Copyright © 1993, 2023 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je ochranná známka registrovaná na Úrade pre patenty a ochranné známky Spojených štátov amerických spoločnosťou Biblica, Inc. Použitie so súhlasom spoločnosti.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Jun 2026 from source files dated 21 May 2025

2331a9f8-e76d-5148-ae2f-e2cae3db704a